

(139 3.)

MEMORIE VAN TOELICHTING.

§ 1. Het verdrag beoogt eene scheiding volgens de landsgrenzen van de op beider grondgebied gelegen polders Duffelt en Querdamm bij Wyler. Daarnaast wordt een splitsing toegepast ten opzichte van eenige andere gemeenschappelijke waterstaatsbelangen in dezelfde landstreek.

Allereerst zij omtrent den rechtstoestand der beide polders en de oorzaken der scheiding het volgende medegedeeld. (1)

De in de gemeente Ubbergen gelegen kadastrale gemeenten Kekerdom en Leuth hebben vóór 1816 tot Pruisen behoord en sinds onheugelijke tijden met de Pruisische plaatsen Düffelward, Keeken, Bimmen, Mehr en Niel den polder Duffelt gevormd. Toen beide dorpen bij art. 2, laatste lid, van het grensverdrag van Kleef van 7 October 1816 (opgenomen in *Staatsblad* n°. 10 van 1850), aan Nederland waren afgestaan, werden, tot nadere regeling van de polderaangelegenheden, door de beide Regeeringen Commissarissen benoemd, die in 1819, volgens den wensch der inwoners, overeenkwamen, dat het nieuwe Nederlandsche gebied, met 1 Januari 1820, van den polder zoude worden gescheiden. Voordat evenwel de Regeeringen zich hadden uitgesproken, viel op 22 Januari 1820 in den bandijk te Leuth een doorbraak, die de belanghebbenden, beducht geworden voor een te drukkend dijks- onderhoud, deed terugkomen van hunne begeerte naar scheiding. De onderhandelingen tusschen de wederzijdsche Commissarissen werden daarop hervat en leidden tot het verdrag van Kleef van 9 Juni 1821 (*LAGEMANS, Recueil des traités, etc.*, tome II, n°. 88, pag. 79), waarbij het polderverband tusschen de grensstreken werd gehandhaafd.

De gecombineerde polder Querdamm bij Wyler is opgericht ter wegruiming van moeilijkheden, gerezen door verlaging der dijken van het Nederlandsche polderdistrict de Circul van de Ooy. Herhaaldelijk hebben deze dijken bij doorbraak van hooger gelegen dijken op Pruisisch gebied, veel geleden door het van boven komende overstromingswater, dat zich kort boven Nijmegen in massa op de Waal uitstortte. Om dit euvel tegen te gaan, liet de Dijkstoel van de Ooy in 1830 zijne dijken voor een aanzienlijk deel, tot overlaatshoogte, verlagen. Een gevolg van dezen maatregel was echter, dat thans omgekeerd het Waalwater, bij hoogen stand, de Ooy, en ook het achterliggend gebied, binnendrong. Voor de Ooy zelf, die destijds geheel uit weiland bestond, wat ook thans nog voor het grootste gedeelte het geval is, was deze bevloeiing in den regel eer nuttig dan schadelijk, doch zij bracht groot nadeel toe aan de achtergelegen landbouwstreken, waaronder ook de Duffelt, de Nederlandsche buitenpolder Millingen en de daarin gelegen, maar niet tot dien polder behoorende buurtschap, vroegere heerlijkheid Zeeland. Na vruchteloos overleg

van vroegere Commissiën, in 1836 en 1846, mocht het aan Commissarissen, van weerskanten in 1849 benoemd, gelukken, bij verdrag van Arnhem van 14 September 1853 (*LAGEMANS, tome IV, n°. 307, pag. 115*), een polderverband te scheppen, waartoe, behalve de Duffelt, behooren de Pruisische polders Cranenburg, Rindern en Zyfflich-Wyler en de evengenoemde Nederlandsche polder Millingen met Zeeland. Ingevolge dit verdrag is, ter afwering van het uit de Ooy opkomend water, een dwarsdijk (Querdamm) gelegd van de hooge gronden aan het benedendeel van het Wylermeer tot den Kapitteldijk, en werd voor dit werk door Pruisen 22 500 Thaler, door Nederland f 8745 subsidie verleend. Laatstgenoemd subsidie is door bemiddeling van de gemeentebesturen van Ubbergen en Millingen, aan het nieuwe polderbestuur betaald uit art. 79 der begroting van Binnenlandsche Zaken voor 1856 (art. 79, uitgewerkte en toelichtende staat, littera S. S., aantekening 129). Nadere subsidiën zijn verleend door Pruisen van omstreeks 5000 Mark, door Nederland van f 600 (uit art. 106 van hoofdstuk IX der begroting voor 1884; uitgewerkte en toelichtende staat van hetzelfde hoofdstuk voor 1886, art. 109, aantekening 74), toen een sluis in den dwarsdijk, in Januari 1883, bij hoog water, beschadigd was. Het verdrag werd, ten opzichte van de benoeming der heemraden, eenigszins gewijzigd, krachtens verklaringen van 23 Januari/1 Februari 1865, en bij eene overeenkomst van 26 Mei 1881 (*LAGEMANS, tome VIII, n°. 652, pag. 287, en n°. 467*, supplement I, tot dat deel*).

De verdragen van 1821 en 1853 stemmen in hoofdzaak met elkander overeen. Het toezicht op de polders wordt uitgeoefend door de Koninklijke Regiering te Dusseldorf en Gedeputeerde Staten van Gelderland, aan wier beider goedkeuring de geërfdenagsbesluiten omtrent zaken van geldelijken aard onderworpen zijn, terwijl de geërfdenagen gemeenschappelijk worden geleid door een Koninklijk Pruisischen en een Koninklijk Nederlandschen Commissaris, respectievelijk door genoemde Regiering en door den Commissaris der Koningin in Gelderland benoemd.

De voorname bepaling in beide verdragen (resp. artt. 3 en 6) is, dat de polders worden bestuurd naar de Keizerlijke decreten van 16 en 28 December 1811, respectievelijk houdende „Réglement de police des polders dans les Départements de l'Escaut . . . et de la Roer” en „Réglement d'administration publique dans les polders du Département de la Roer”. (1) Deze bepaling is gebleken de bron te zijn van meer dan ééne moeilijkheid: zij was oorzaak, dat de verdragen op den duur niet bleven voldoen. Meer bepaaldelijk is dit het geval geweest ten aanzien van de Duffelt.

Een zwarigheid lag in de wet van 8 April 1870 (*Staatsblad* n°. 70), waarbij het decreet van 16 December 1811 werd ingetrokken: hierdoor ontstond twijfel over het voortduren zijner geldigheid in het Nederlandsche deel der betrokken polders. Ofschoon op goeden grond kan worden beweerd, dat de eenzijdige wet de volkenrechtelijke verdragen niet heeft gebroken, zoodat het decreet in zoverre is blijven gelden, heeft de gerezen twijfel eene gestrenge handhaving toch allermint bevorderd.

Het voornaamste bezwaar bleek echter te liggen in het feit, dat de Pruisische autoriteiten, naast de aangehaalde decreten, op de Duffelt ook nog van toepassing achtten een „Deich-Schau-, Graben- und Schleusen-Reglement in dem Herzogthum Cleve” van 24 Februari 1767. Hiertegen konden Nederlandsche ingelanden met vrucht een beroep doen op den tekst van het verdrag van 1821, hetwelk alleen de decreten noemt. Voor de praktijk verdiende echter het Pruisische standpunt

(1) Eene schetskaart, waarop de verschillende polders, dijken en verdere werken in de betrokken streek zijn aangegeven, is gevoegd bij de Memorie van Toelichting tot het gelijktijdig ingediend wetsontwerp betreffende het in beheer en onderhoud nemen van den Nederlandschen Duffeltdijk, den Kapitteldijk en het Nederlandsch gedeelte van den Querdamm bij Wyler.

(1) Het eerste is opgenomen in de Verzameling van *FORUYN*, III, bladz. 420. Beide komen voor in Bijlage II, bladz. 69 en 73, van de Registers der peilschalen, hakkelbouten en andere verkenmerken langs den Boven-Rijn, Waal en Merwede. De verdragen betreffende Duffelt en Querdamm komen in deze Registers voor in Bijlage I, bladz. 10 en 46. Ter griffie is een exemplaar van deze bijlagen ter inzage van de leden neergelegd.

wel eenigszins de voorkeur, omdat de decreten, anders dan het Deichreglement, geen bepalingen omtrent aardhaling inhielden. Dit gemis is vooral aan den dag gekomen bij een dijksverzwaring, waarvoor Pruisen een renteloos voorschot van 30 000 Thaler, Nederland in 1866 (begroting Binnenlandsche Zaken voor dat jaar, art. 94) een subsidie van f 34 882 heeft verleend; door de weerspanning van eenige grondeigenaren, die van de leemte in zake aardhaling gebruik maakten, werd dit werk op Nederlandsch gebied eerst omstreeks 1883 voltooid.

§ 2. De geschetste moeilijkheden hebben bij de belanghebbenden de begeerte naar herziening der verdragen levendig doen worden. Aan den drang daartoe gehoor gevende hebben de beide Regeeringen, de Nederlandsche bij Koninklijk besluit van 22 Augustus 1884 n°. 21, Commissarissen benoemd, om eene nieuwe regeling voor de polders Duffelt en Querdamm bij Wyler te ontwerpen. (1)

Bij de onderhandelingen, die aanvankelijk meer in het bijzonder de Duffelt betroffen, bleek gaandeweg, dat voor een nieuw gemeenschappelijk beheer eene passende regeling bezwaarlijk te vinden was, daar de waterschapswetgevingen der beide landen in karakter te zeer verschillen. De Pruisische Regeering vond hierin aanleiding tot het voorstel, eene scheiding volgens de landsgrenzen in overweging te nemen. Voor Nederland was er reden hierop in te gaan, omdat het, ook zonder bepaalden belangenstrijd, in beginsel toch nooit wenschelijk mag heeten, dat over de waterstaatsaangelegenheden eener Nederlandsche streek door eene meerderheid van vreemden, gelijk hier, wordt beslist. Zoo kwam men tot het protocol van Kleef van 23 Januari 1890, waarbij splitsing van de Duffelt volgens de Rijksgrenzen in beginsel werd vastgesteld, terwijl nadere voorzieningen zouden worden getroffen aangaande den Querdamm bij Wyler en den naburigen, in Nederland gelegen Kapitteldijk. Van dezen laatsten dijk rustte de onderhoudsplicht op den Pruisischen polder Zyfflich-Wyler; intusschen werd aan het gedeelte beneden den Querdamm, vermoedelijk sinds den aanleg van dezen, vrij wel niets meer gedaan.

Op den aangegeven voet zijn de onderhandelingen, die inmiddels herhaaldeijk waren vertraagd, voortgezet, totdat 14 November 1898 te Kleef een eindprotocol werd vastgesteld.

Bij dit eindprotocol werd een ontwerp-verdrag aangenomen, dat, behalve over de beide polders en den reeds genoemden Kapitteldijk, ook over de verdere in den titel van het verdrag bedoelde zaken beslissingen inhoudt. Van deze laatste zaken worde hier met een enkel woord melding gemaakt.

De Querdamm bij Calcar verbindt, even beneden deze Pruisische plaats, den handijk met achtergelegen hooge gronden. Deze dwarsdijk is, ter beveiligung tegen het water uit de stroomopwaarts gelegen streken, in 1809 aangelegd door eenige grootendeels daar beneden liggende polders, zijnde naast de Duffelt de Pruisische polders Patersdeich, Till-

Moyland, Cleverhamm, Rindern, Zyfflich-Wyler en Cranenburg. De getroffen regeling is eerst in 1830 door de Pruisische Regeering goedgekeurd, terwijl inmenging van Nederlandsch gezag daarbij nimmer heeft plaats gehad. Ofschoon nu de Querdamm bij Calcar, ook met het oog op de onderhoudskosten, voor de Nederlandsche belangen van minder gewicht is dan die bij Wyler, zoo mag toch het treffen van een uitdrukkelijke regeling, met medewerking van Nederland, wenschelijk heeten.

Wat betreft de zoogenaamde Groote waterleiding of het Meer, hierlangs loozen de Duffelt, Zyfflich-Wyler en Cranenburg hun water op de Waal door de Meersluis bij Nijmegen. In vroeger eeuwen is deze loozing van Nederlandschen kant belemmerd door het leggen van sluizen of zoogenaamde schutlakens nabij de landsgrens, ter hoogte van den Mosterdijk. Na langdurige processen en onderhandelingen werd eene definitieve regeling verkregen bij eene conventie van 24 Augustus 1784, tusschen wederzijdsche belanghebbenden te Nijmegen gesloten. (1) Krachtens deze conventie nemen de evengenoemde polders deel aan het onderhoud van het Meer, de daarlangs gelegen Mosterd- en Kadedijken, en, onder bepaalde omstandigheden, van de Meersluis.

§ 3. Het bij het eindprotocol aangenomen ontwerp heeft in hoofdzaak tot grondslag van het thans gesloten verdrag gestrekt. Dat tot sluiting eerst onlangs kon worden overgegaan, vindt zijn oorsprong in verschillende omstandigheden. Niet alleen moesten vrij langdurige onderhandelingen met het provinciaal bestuur van Gelderland voorafgaan, maar ook bleek op meer dan een punt, nader overleg met de Duitsche autoriteiten noodig.

Eerst thans is, na herhaalde gedachtenwisseling, eenstemmigheid tusschen beide Regeeringen verkregen.

Ter toelichting van den tekst zij thans het volgende opgemerkt.

Blijkens art. 9 van het verdrag worden alle tot dusverre bestaande regelingen omtrent de daarin behandelde onderwerpen opgeheven. Aan deze algemeene uitdrukking is de voorkeur gegeven boven eene opsomming, eensdeels omdat het onzeker is, of het verdrag van 1821 van Pruisischen kant wel ooit is bekrachtigd, anderdeels, wijl voor den Querdamm bij Calcar eene bepaalde regeling zelfs niet kan worden aangehaald.

Met de afschaffing van de verdragen van 1821 en 1853 zal ook de werking van de respectievelijk in de artt. 3 en 6 daarvan vermelde Fransche decreten van 16 en 28 December 1811, een einde nemen. Daar nu deze decreten den rang van wetten bezitten, (2) zal het vervallen der verdragen in de wetgeving der betrokken Nederlandsche streken wijziging brengen, zoodat op het nieuwe verdrag de goedkeuring van de Staten-Generaal, ingevolge art. 59, tweede lid, der Grondwet, moet worden verkregen.

In dit verdrag staat de gedachte op den voorgrond, dat wederkeerig de bemoeiingen van het eene bestuur met zaken in het andere land moeten worden uitgesloten: aldus komen de in elk land gelegen waterstaatswerken en bezittingen uitsluitend onder het daar bevoegd gezag. Dit beginsel is, behalve op de objecten en goederen van de Duffelt (artt. 1, 2 en 5, eerste lid), in de artt. 1, eerste lid, en 4, eerste lid, mede toegepast op het door Zyfflich-Wyler tot dusverre onderhouden deel van den Kapitteldijk en op de beide Querdammen. Van den Kapitteldijk noemt art. 1, eerste lid, niet het door Zyfflich-Wyler verwaarloosde gedeelte beneden den Querdamm; aan Pruisische zijde erkent men den hieromtrent zoo lang verzuimden onderhoudsplicht niet meer.

Bovendien is het beginsel van scheiding in art. 4, derde lid,

(1) Van Nederlandsche zijde werden benoemd de heeren: mr. M. A. VAN ROGGEN, lid der Provinciale Staten van Gelderland en Nederlandsch Commissaris voor de polders Duffelt en Querdamm; H. O. VAN OS en H. C. VAN DER HOUVEN VAN OORDT, leden van Gedeputeerde Staten van Gelderland, en A. L. DE BRUYN KOPS, hoofdgenieur van den Rijkswaterstaat in het 5de district. Na het overlijden van den heer van ROGGEN werd, bij Koninklijk besluit van 1 Maart 1887 n°. 13, benoemde de heer J. E. H. baron VAN NAGELL VAN AMPSEN, lid van Gedeputeerde Staten van Gelderland. De heer DE BRUYN KOPS werd, bij Koninklijk besluit van 23 Januari 1891 n°. 19, vervangen door den hoofdgenieur, den heer W. J. S. J. BLOM. Na het overlijden van de heeren VAN DER HOUVEN VAN OORDT en VAN NAGELL VAN AMPSEN, in 1901, werd aanvulling niet meer noodig geacht. In het personeel der Pruisische Commissarissen hebben vele veranderingen plaats gehad. Volstaan kan worden met de vermelding, dat aan die zijde de heeren Regieringsrath dr. RUHNKE en Oberdeichinspektor GRAF, beiden te Dusseldorf, tot het ontwerpen van het verdrag hebben medegewerkt.

(1) Inhoud en geschiedenis van deze conventie zijn te vinden in de mede overgelegde Bijlage I, bladz. 18—23, van het aangehaalde Register der verkenmerken.

(2) Vgl. het arrest van den Hoogen Raad van 25 Mei 1869 (*Weekblad van het Recht* n°. 3120).

Verdrag betreffende de polders Duffelt en Querdamm bij Wyler, den Kapitteldijk, den Querdamm bij Calcar, enz.

toegepast op de verplichtingen, voor de Duffelt, Zyfflich-Wyler en Cranenburg voortvloeiende uit de conventie van 27 April 1784. De straks genoemde bemoeiingen omtrent de Grootte waterleiding, de Mosterd- en Kadedijken en de Meersluis, worden van deze polders overgebracht in uitsluitend Nederlandsche handen.

Daarentegen komt de gemeenschappelijke waterleiding op Pruisisch gebied, volgens art. 5, tweede lid, onder uitsluitend Pruisisch beheer.

Aangaande de instandhouding der waterleidingen herinnert art. 6, tweede lid, aan het daaromtrent bepaalde in art. 31 van het grensverdrag van 7 October 1816. Wat de in het derde lid bedoelde hoofdwaterleiding betreft, is bovendien vaststelling van den toestand door eene gemengde Commissie gewenscht voorgekomen, omdat deze waterleiding in beide landen van veel beteekenis is voor de afwatering.

Ten aanzien van de in art. 3 bedoelde oude schulden zij medegedeeld, dat deze in de jaren 1696, 1717 en 1749 zijn aangegaan en thans bekend zijn tot gezamenlijke bedragen van 9 319,07 Mark en 2043 gulden, 13 stuivers en 2 duiten, waarvan echter respectievelijk sinds de jaren 1836, 1846 en 1872, bij onbekendheid of ontstentenis van gerechtigden, geene renten meer zijn betaald. Overigens hebben de polders geene schulden.

De Persingsche onlanden (art. 2, sub *b*), welke ter grootte van 4.3770 H.A. aan weerszijden van het Meer zich van het voormalig Schutlaken tot de Meersluis uitstrekken, zijn bezittingen van de polders Duffelt, Cranenburg en Zyfflich-Wyler, terwijl het perceel weiland bij Düffelward, groot 0.5069 H.A. (art. 2, sub *a*) aan de Duffelt alleen toebehoort. De verdeling hiervan geschiedt, evenals ten aanzien van de waterstaatswerken, naar gelang van het land waarin de gronden liggen.

Ter voorkoming van ongerechtvaardigde bevoordeeling zijn bij een en ander de noodige afkoopsommen en vergoedingen vastgesteld. Voor de berekening hiervan is zooveel mogelijk het gekapitaliseerd gemiddelde der jaarlijksche onderhoudskosten, respectievelijk opbrengsten in verband met het aantal H.A. van elk polderdeel, als maatstaf genomen. De geldelijke last behoort in elk geval gelijk te blijven aan het gedeelte onderhoudslast, dat voor elk werk in evenredigheid van het hectarental, op elk polderdeel geacht kan worden te drukken. Evenzoo moet het genot uit landbezit gelijk blijven aan wat naar bedoelde evenredigheid thans ten goede van elk deel is. Vergoed wordt derhalve wederzijds, hetgeen volgens het verdrag méér aan onderhoudslast wordt aanvaard en hetgeen aan bezit wordt verloren.

Dientengevolge zal aan Nederlandsche zijde zijn:

te ontvangen:

volgens art. 1, tweede lid	36 000 M.
„ „ 2, sub <i>a</i>	100 „
„ „ 4, derde lid	5 100 „
totaal	41 200 M.

en te betalen:

volgens art. 2, sub <i>b</i>	7 900 M.
„ „ 4, eerste lid	6 200 „
„ „ 5, tweede lid	900 „
totaal	15 000 M.

Derhalve meer te ontvangen 26 200 M., of, de mark op f 0,59 gesteld, f 15 458, welk saldo van Pruisischen kant betaald moet worden.

§ 4. Bij de beëindiging van de wederzijdsche bemoeiingen behoeven de polderaangelegenheden op Nederlandsch gebied eene nieuwe regeling.

Evenwel behoorde het verdrag zelf hierin niet te voorzien, omdat dit punt, blijkens art. 190, tweede lid, der Grondwet, tot de bevoegdheid niet van het Rijk, maar in de eerste plaats van het provinciaal gezag behoort. Het verdrag diende derhalve in het midden te laten, hoe het beheer der Nederlandsche poldergedeelten verder zoude geschieden, en in verband hiermede evenzeer, ten bate en ten laste van welk lichaam de geldelijke vergoedingen voor waterstaatswerken, enz. aan Nederlandschen kant zouden komen. Daarom wordt van de Nederlandsche objecten in het algemeen niets anders gezegd, dan dat zij „van Nederlandsche zijde” zullen worden overgenomen.

Evenzoo bepaalt art. 6, eerste lid, zich tot eene verwijzing naar de in elk land op den waterstaat geldende bepalingen.

Aan de Staten van Gelderland was het derhalve, het noodige te verrichten, om dezerzijds de uitvoering van het verdrag mogelijk te maken. De Staten hebben eene regeling vastgesteld bij besluit van 8 Juli 1902 n°. 13, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 5 September 1902 n°. 27, en opgenomen in Provinciaal blad van Gelderland 1902, n°. 113. Dit Statenbesluit vereenigt Kekerdom en Leuth tot één waterschap met den buitenpolder Millingen en de buurtschap Zeeland. Al deze streken liggen in denzelfden ring van bedijking, en hebben, daar zij alle door de Meersluis uitloozen op de Waal, hunne afwateringsbelangen gemeen. Daarbij komt de geringe omvang van beide bestanddeelen afzonderlijk. Kekerdom en Leuth zijn 730 H.A. groot, terwijl Millingen met Zeeland slechts 601 H.A. telt. De verkrijging van eene goede en doelmatige organisatie zal door de vereeniging ongetwijfeld bevorderd worden.

De bepalingen van het besluit strekken in de eerste plaats om voor den nieuwen polder het Geldersch Rivierpolderreglement toepasselijk te verklaren en in werking te brengen.

De overige voorschriften zijn vrijwel een weerslag van het verdrag.

Het Duffeltsche gedeelte van den nieuwen polder wordt aansprakelijk gesteld voor de in art. 3 bedoelde oude schulden en het in art. 8 vermelde mogelijk tekort op de laatste jaarrekening, en wordt belast met het onderhoud van de binnendijken en waterleidingen, overeenkomstig art. 5, eerste lid, en met de in art. 6, derde lid, bedoelde zorg voor peilschalen op Nederlandsch gebied. Het wordt verder belast met het onderhoud van de dijken, bedoeld in art. 1, eerste lid, en van de Meersluis, enz., volgens art. 4, derde lid; het wordt in het genot van de hiervoor bepaalde vergoedingen en van die, vermeld in art. 2, sub *a*, gesteld, en verkrijgt den eigendom van de Persingsche onlanden, naar art. 2, sub *b*, terwijl het omgekeerd wordt belast met de betaling van de vergoedingen, bedoeld in art. 2, sub *b*, art. 5, tweede lid, en art. 4, eerste lid, voor zooveel den Querdamm bij Calcar aangaat.

Op den vereenigden polder wordt, in verband met art. 4, eerste lid, eene verplichting tot betaling gelegd voor den Querdamm bij Wyler. Volgens de berekeningen van de Nederlandsche Commissarissen is het in art. 4, eerste lid, bedoelde bedrag van 6200 Mark of f 3658 te splitsen in f 454,89 voor den Querdamm bij Calcar en f 3203,11 voor dien bij Wyler, van welke laatste som bundersgewijs f 1756,77 door Kekerdom en Leuth en f 1446,34 door Millingen en Zeeland zou zijn te betalen.

Eindelijk is melding te maken van een gewichtige bepaling in het Statenbesluit, waarbij bevoegdheid wordt gegeven de zorg voor de bandijken over te dragen aan het Rijk.

Van den aanvang af zijn door Gedeputeerde Staten en de belanghebbenden bezwaren geopperd tegen aanvaarding van de zorg voor de rivierdijken door den nieuwen polder. De tweede ondergeteekende, zich vereenigende met eene door zijn ambtsvoorganger na langdurige briefwisseling gedane toezegging, vindt termen voor een voorstel, om deze dijken bij het Rijk in beheer en onderhoud te nemen. Ter zake wordt tegelijk met het onderhavige, een afzonderlijk wetsontwerp ingediend, naar welks toelichting verder moge worden verwezen.

Als voorwaarde voor het overnemen van de dijken is dezer-

Verdrag betreffende de polders Duffelt en Querdamm bij Wyler, den Kapitteldijk, den Querdamm bij Calcar, enz.

zijds gesteld, dat het Rijk niet alleen de daarvoor bepaalde Pruisische vergoeding, doch bovendien een afkoopsom erlange, gelijkstaande met het gekapitaliseerde deel der onderhoudskosten, hetwelk tot dusverre door Kekerdom en Leuth wordt gedragen, doch waarvan deze streken door de overname zullen worden ontlast.

Het Statenbesluit nu vangt, gelijk reeds is medegedeeld, aan met het dijksonderhoud, art. 1, eerste lid, niettemin te brengen ten laste van het Duffeltsche polderdeel. Tot een voorstel in dezen zin vonden Gedeputeerde Staten aanleiding, omdat alleen langs dezen weg de naleving scheen te kunnen worden verzekerd van de mede opgelegde verplichting tot betaling van de evenvermelde afkoopsom. Vervolgens wordt dan de bevoegdheid verleend om de dijken tegen de noodige vergoeding aan het Rijk over te dragen, en de polder verplicht, binnen vier maanden na inwerkingtreding van het besluit, zich hieromtrent te verklaren.

Wat de verrekening der gelden betreft, gaat het Statenbesluit uit van de onderstelling, dat deze aan den Staat betaald en van deze ontvangen zullen worden. Inderdaad zullen de zaken van het verdrag het eenvoudigste worden afgewikkeld, wanneer de Staat het aan het slot der vorige paragraaf vermelde verdragssaldo van Duitschland ontvangt en vervolgens met den polder, door bemiddeling van Gedeputeerde Staten, in verrekening treedt.

Wordt de vergoeding voor het dijksonderhoud (art. 1, eerste lid), aan den Staat gelaten, dan zal met het Duffeltsche poldergedeelte de verrekening, voor zooveel het verdrag aangaat, aldus luiden:

Het betaalt de bedragen bedoeld in:

art. 2, sub <i>b</i>	7900 M. of f	4 661,00
art. 5, tweede lid	900 „ „	531,00
voor den Querdamm bij Calcar		454,89
		totaal
		f 5 646,89

Het ontvangt de bedragen bedoeld in:

art. 2, sub <i>a</i>	100 M. of f	59,00
art. 4, derde lid	5100 „ „	3 009,00
		totaal
		f 3 068,00

Het heeft dus aan den Staat te betalen f 2 578,89.

Verder zal de Staat van den vereenigden polder de vergoeding voor den Querdamm bij Wyler hebben te ontvangen. Deze vergoeding wordt, evenals de afkoopsom door het Duffeltsche deel, in verband met de overname van het dijksonderhoud te betalen, in de toelichting tot het afzonderlijk wetsontwerp nader behandeld.

In geval van overname van het dijksonderhoud zal de Staat dus in het geheel ontvangen:

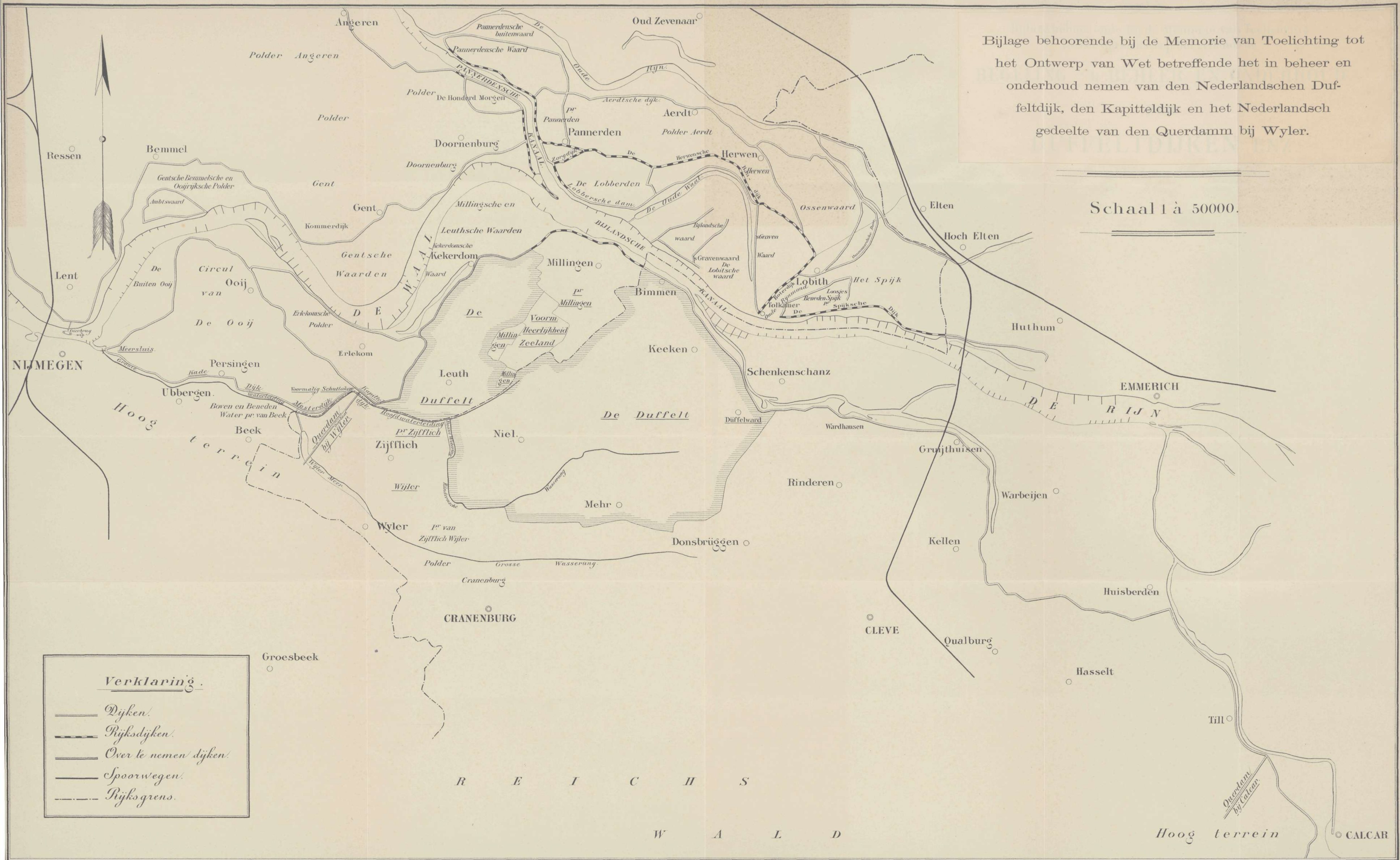
1. het door Pruisen te betalen verdragssaldo;
2. het saldo van de baten en lasten, welke voor rekening van het Duffeltsche poldergedeelte komen, met uitzondering van de Pruisische vergoeding voor dijksonderhoud;
3. het bedrag door den geheelen polder voor den Querdamm bij Wyler te betalen;
4. een afkoopsom voor het dijksonderhoud, waarvan de geërfdcn van het Duffeltsche poldergedeelte worden ontlast.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
VAN TETS VAN GOUDRIAAN.

*De Minister van Waterstaat,
Handel en Nijverheid,*
J. KRAUS.

Bijlage behoorende bij de Memorie van Toelichting tot het Ontwerp van Wet betreffende het in beheer en onderhoud nemen van den Nederlandschen Duffeldijk, den Kapitteldijk en het Nederlandsch gedeelte van den Querdamm bij Wyler.

Schaal 1 à 50000.

Verklaring.

- Dijken.
- - - Rijksdijken.
- Over te nemen dijken.
- Spoorwegen.
- - - Rijksgrens.